

בקי צור

לקבלת העלון בדוא"ל בחינם:
bekitsur1@gmail.com

לע"נ מרת אלישבע שולביץ ע"ה
בת הר"ר יעקב אליהו שיבלחט"א

גיליון ח 3
מסכת חגיגה י"א-ב'
כ"ד אלול תשע"ד- ד' תשרי תשע"ה

המשמש כוילון ויריעה, למד מהכתוב, "הישיב על חוג הארץ וישביה פתגמים הנלוכה כדק [=יריעה] שמים וימתחם כאהל לשבת" (ישעיהו מ"ב).

ב. רקיע – שבו חמה ולבנה כוכבים ומזלות קבועים, שנאמר, "ויפתן אתם אלקים ברקיע השמים להאיר על הארץ" (בראשית א' י"ז).

ג. שחקים – שבו רחיים עומדות, וטוחנות מן לצדיקים, שנאמר, "ויצו שחקים ממעל ודלתאי שמים פתחו. וימטר עליהם מן לאכל ודגן שמים נתן למו" (תהלים ע"ח כ"ג-כ"ד).

ד. זבול – שבו ירושלים ובית המקדש ומזבח בנוי, ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן, שנאמר, "בנה בניתי בית זבל לך מכוון לשבתך עולמים" (מלכים א' ח' י"ג), וזבול זה קרוי שמים, שנאמר, "הבט משמים וראה מן זבול קדשך ותפארתך איה קנאתך וגבורתך המון מעיד ורחמיך אלי התאפקו" (ישעיהו ס"ג ט"ו).

ה. מעון – לשון דירה, מקום דירה של מלאכי השרת, ובו כיתות של מלאכי השרת אומרות שירה בלילה, וחשות [=שוקות] ביום, מפני כבודן של ישראל שמקלסים ביום, שנאמר, "יומם יצנה ה' חסדו [=יצאה למלאכים לשתוק, כדי לעשות חסד לצריכים חסד, והם התחוננים] ובלילה שירו עמי [ברקיע עם שיר שלי שקילסתי ביום] תפלה לאל חיי" (תהלים מ"ב ט). ומעון זה קרוי שמים, שנאמר, "השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב ודבש" (דברים כ"ו ט"ו).

ו. מכון – לשון אוצר של פורעניות, כמו שנאמר, "נכוננו ללצים שפטים" (משלי י"ט כ"ט), ובו אוצרות שלג, ואוצרות ברד, ועליית טללים [=גשמים] רעים, ועליית אגלים [הם מים העומדים להלקות פירות], וחדר של סופה וסערה, ומערה של קיטור, ודלתותיהם אש. וענין זה שיש אוצר של פורענות, למד מהכתוב, "תפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים לתת מטר ארצה בעתו ויברך את כל מעשה ידך והלויית גוים רבים ואתה לא תלך" (דברים כ"ח י"ב), כלומר, מתוך שהוצרך הכתוב הזה לפרש, שאוצר זה הוא טוב, למדת שיש גם אוצר של פורענות. ומכון זה קרוי שמים שנאמר "ואתה תשמע השמים מכוון שבתך וסלחת ועשית ונתת לאיש ככל דרכיו אשר תדע את לבבו כי אתה ידעת לבדך את לבב כל בני האדם" (מלכים א' ח' ל"ט). ואמר רב יהודה אמר רב, שכל אלו, רק מתחילה היו ברקיע, אבל דוד ביקש עליהם רחמים, והורידם לארץ, שאמר לפניו, רבונו של עולם, "כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגדך רע" (תהלים ח' ה'), צדיק אתה ה', לא יגור במגורך רע. והוא שנאמר, "הללו את ה' מן הארץ תניינים וכל תהמות. אש וברד שלג וקיטור רוח סערה עשה דברו" (תהלים קמ"ח ז-ח), שלבסוף היו כל אלו בארץ ולא ברקיע.

ז. ערבות – שבו צדק משפט וצדקה, גנוי חיים, וגנוי שלום, וגנוי ברכה, ונשמתן של צדיקים, ורוחות ונשמות¹ שעתיד להיבראות, וטל שעתיד הקב"ה להחיות בו מתים. צדק ומשפט שנאמר, "צדק ומשפט מכוון כסאך חסד ואמת יקדמו פניך" (תהלים פ"ט ט"ו) והכסא בערבות הוא כפי שיבאר בעזה"י. צדקה שנאמר, "ויילבש צדקה פשרנו וכובע ושיערה בראשו וילבש בגדי נקם תלבשת ויעט פמעיל קנאה" (ישעיהו נ"ט י"ז) למדת שעמו צדקה שרויה. גנוי חיים, שנאמר, "כי עמך מקור חיים באורך נראה אור" (תהלים ל"ו י). וגנוי שלום, שנאמר, "ויגן שם גדעון מן צבא לה' ויקרא לו ה' שלום עד היום הזה עדונו בעפרת צבי העזרי" (שופטים ו' כ"ד) קרא

¹ "שירה" כתיב.
² "מ שרורות ונשמות דבר אחד הוא. ו"מ שרוח היא הנשמה העשויה בדמות הגוף, ונשמה היא הנשימה. [רש"י]

ה. רוח עומדת בסערה, שנאמר, "אש וברד שלג וקיטור רוח סערה עשה דברו" (תהלים קמ"ח ח).

ו. סערה תלויה בזרועו של הקב"ה, שנאמר "מענה אלקי קדם ומתחת [כל היצירה מחזיקים אותה] זרעת עולם ונגרש מפניך אויב ויאמר השם" (דברים ל"ג כ"ז).

חכמים אומרים², על שנים עשר עמודים עומדת, שנאמר, "בהנחל עליון גוים בהפירדו בני אדם לצב גבלת עמים למספר בני ישראל" (דברים ל"ב ח).

ויש אומרים, שבעה עמודים, שנאמר, "חכמות בנתה ביתה חכמה עמוניתה שבעה" (משלי ט' א).

ורבי אלעזר בן שמוע אומר, על עמוד אחד, וצדיק שמו, שנאמר, "כעבור סופה ואין רשע וצדיק יסוד עולם" (משלי י' כ"ה).

כל העוסק בתורה בלילה

אמר ריש לקיש, כל העוסק בתורה בלילה, הקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום, שנאמר, "יומם יצנה ה' חסדו" כלומר ימושך עליו חוט של חסד כי "ויבלילה שירו עמי" שעסק בתורה בלילה.

כל העוסק בתורה בעולם הזה

ויש אומרים שכך אמר ריש לקיש, כל העוסק בתורה בעולם הזה, שהוא דומה ללילה, הקב"ה מושך עליו חוט של חסד לעולם הבא, שהוא דומה ליום, "יומם יצנה ה' חסדו" כלומר ימושך עליו חוט של חסד בעולם הבא הדומה ליום, כי "ויבלילה שירו עמי" שעסק בתורה בעולם הזה הדומה ללילה.

כל הפוסק מדברי תורה

אמר רבי לוי, כל הפוסק מדברי תורה, ועוסק בדברי שיחה, מאכילים אותו גחלי רתמים, שנאמר, "הקטפים מלוח עלי שים ושרש רתמים לחמם" (איוב ל' ד')

מספר הרקיעים ושמותם

לדעת רבי יהודה – שני רקיעים הם, שנאמר, "הן לה' אלקיך (א) השמים (ב) ושמיי השמים הארץ וכל אשר בה" (דברים י" ז).

ולדעת ריש לקיש – שבעה רקיעים הם, שכן מצינו שבעה דברים הנקראים רקיע. ואלו הם:

א. וילון – ורקיע זה אינו משמש כלום, כלומר אין בו דבר, אלא הוא כוילון בין הארץ לשאר רקיעים. שחרית נכנס לתוך ונקרא האור מהרקיע שמעליו וערבית יוצא מתיקו ומתפשט למטה מהאור והעולם מחשיך ועל ידי שהוא מסתיר ומוסט הוא מחדש בכל יום מעשה בראשית. וענין זה, שיש רקיע

^א דבר הרוח סערה עשאתו. [רש"י].

^ב יליע אם חכמים חולקים על דברי רבי יוסי שהארץ עומדת על כל הדברים הללו ואומרים שעומדת רק על עמודים. או שהכל מודים שהארץ עומדת על כל הדברים הנ"ל, ומחלוקתם היא רק כמה עמודים יש. ואף בזה יליע אם רבי יוסי שאמר עמודים סתם, דעתו שיש שני עמודים, וארבע דעות יש בדבר. או שלא פירש דעתו כלל, וחכמים ובני מחלוקתם נחלקו בביאור דעת רבי יוסי ושלוש דעות יש בדבר.